

Veto

Van den Bossche wit van woede? De verschrikkelijke sneeuwman? Toe pee of not to pee? Toback krijgt toch standbeeld? Hoe dan ook, Koning Winter zwaait z'n scepter over Leuven. En dus kon u deze robuuste jongheer vrijdag bewonderen bij Alma 2. Tot een mooi middagzonnetje voor impotentie begon te zorgen. Wees echter getroust, 't kan ook psychologisch zijn. (foto Philip Dekeyser, genomen in het donker)

Tweede massale betoging tegen vrijlaten inschrijvingsgelden VAO's Wij zijn niet boos, wij zijn woest

De week voor de kerstvakantie ging het er warm aan toe in Leuven. De betoging tegen het vrijlaten van de inschrijvingsgelden van de Voortgezette Akademische Opleidingen (VAO's) bracht ruim tweeduizend studenten op de been die duidelijk maakten dat ze absoluut niet van plan zijn de maatregel te pikken. Het kwam tot rellen met de rijkswacht, die een dertigtal betogers oppakte.

Het weekend voor de betoging had de Vlaamse Raad goedgekeurd dat bij de financiering van de universiteiten geen rekening meer gehouden moest worden met de schommelingen van het aantal studenten in de VAO's. Zo zouden de universiteiten vanzelf overgaan tot een rationalisatie, een beperking van de wildgroei, van die opleidingen, omdat ze geen baat meer hebben bij het zoeken van veel studenten ervoor.

Tegelijk mogen de universiteiten voor de helft van de VAO's de inschrijvingsgelden zelf betalen. Geveest wordt dat zo de meest aantrekkelijke opleidingen een heel stuk duurder zouden worden en zo enkel toegankelijk zijn voor mensen die er financieel bevoorrecht voor staan. De weg naar een

elite-onderwijs ligt zo open. Dat dit onaanvaardbaar is voor de studenten, bleek al uit de betoging die de week er voor georganiseerd werd. Toen kwamen direct al 1500 studenten op straat om tegen de plannen te protesteren. De sfeer zat er meteen in en er werd beslist om verder te gaan met de akties.

De tweede betoging, de woensdag voor de kerstvakantie, trok rechtstreeks de ring op en de toon was meteen gezet. Het ging er heel luid aan toe en sommige aktievoerders wilden, naar Nederlands voorbeeld, meteen het station bezetten. De eieren werden bovengedaald maar de bezetting kwam er niet, voorlopig althans. Ook aan de Tiensepoort werd er geprovoceerd. Eventjes leek het dat het weer de

Kafetaria Heverlee komt er, zelf opscheppen niet duurder Weer onnodige prijsstijgingen in Alma

Het studentenrestaurant Alma heeft voor haar klanten nog een laat nieuwjaarsgeschenk. De verkoopprijzen van maaltijden en andere consumpties voor 1995 werden op de Raad van Bestuur van december jongstleden nog maar eens verhoogd. Daarmee knoopt Alma aan bij een traditie van prijsverhogingen en daaropvolgend studentenprotest. Ook nu waren de studentenvertegenwoordigers op de Raad van Bestuur heftig gekant tegen de prijsstijgingen omdat ze deze "onnodig" vonden. Alma heeft namelijk het plan opgevat om zelf vijftien miljoen frank neer te tellen voor de bouw van een kafetaria in Heverlee. Daardoor waren prijsstijgingen de uitgelezen manier om de begroting in evenwicht te brengen.

De kafetaria in Heverlee kent een bewogen ontstaansgeschiedenis. Het oorspronkelijke project ging uit van verschillende partners: Acco, Alma, VTK en haar alumnivereniging, en ook de fakulteit van de ingenieurs was geïnteresseerd in een of andere vorm van samenwerking. Het complex zou de hele Heverleese gemeenschap ten goede komen. De verwachtingen waren dan ook hoog gespannen. Had rektor Dillemans zich bij de viering van veertig jaar Alma niet persoonlijk geëngageerd om werk te maken van de kafetaria? Voor de studentenvertegenwoordigers stond het vast dat de KU Leuven zich ook financieel moest engageren. Het engagement van de verschillende partners was eind 1994 stevig bekoeld, of toch op zijn minst onduidelijk geworden.

De kostprijs van de kafetaria werd geschat op dertig à vijfendertig miljoen. Voor VTK, geïnteresseerd in ordedienst van de betoging zou zijn die het moest ontgelden. Merkwaardig, omdat Loko na de eerste betoging een brief had gestuurd naar de Leuvense burgemeester, politie- en rijkswachtcommandant en de minister van Binnenlandse Zaken om te melden dat de organisatoren in het vervolg zouden afzien van het opstellen van een eigen ordedienst. Die had namelijk zelf klopgeregen van de rijkswacht in de eerste betoging. Ondertussen was Loko blijkbaar van mening veranderd en het was heel grappig om te zien dat hun ordedienst zich moest terugtrekken om niet weer van hetzelfde te krijgen.

De betoging trok toen naar het rektorat waar de eindejaarsreceptie bezig was. Door het gedrum in de smalle Naamsestraat werden ongewild twee auto's beschadigd. De betogers mochten jammer genoeg het rektorat niet binnen om mee te genieten van champagne en toostjes. Het zou natuurlijk te mooi geweest zijn, tweeduizend studenten die eventjes gaan verbreden met de academici, terwijl de rijkswacht buiten met lege handen in de kou enkel een waterkanon had om de dorst te lessen.

Schild

De rijkswacht had zich tot dan toe echter niet laten zien om niet direkt te provoceren, en het eerste werk overgelaten aan de Leuvense politie. Maar toen de betoging officieel ontbonden werd met de dubbelzinnige woorden "We hopen dat u verdere akties niet

vervolg op pag. 4

kringlokalen, was het al snel duidelijk dat ze geen grote bedragen kon opheffen en ook de algemeen beheerder van de KU Leuven hield zo veel mogelijk de boot af. Enkel Toon Martens versloog niet en schreef in de Almabegroting van 1995 prompt vijf miljoen frank in, om zo op drie jaar tijd vijftien miljoen op tafel te kunnen leggen. Deze handelswijze was een louter tactische zet om de algemeen beheerder van de KU Leuven over de brug te laten komen met de resterende vijftien miljoen.

Compromis

De Raad van Bestuur van Alma moest zich in december uitspreken over het voorstel van directeur Martens. Sociale Raad — die drie vertegenwoordigers heeft in de Raad van Bestuur — keurde de gedachte dat Alma de helft van de kafetaria zou betalen fel af. De algemeen beheerder van de KU Leuven moest volgens de studenten het hele bedrag neertellen. Naast dit principiële standpunt kwam het praktische bezwaar dat een investering van vijftien miljoen op drie jaar veel te zwaar is voor de begroting van Alma. Op die manier zijn prijsstijgingen drie jaar lang onvermijdelijk. Uiteindelijk betalen studenten hun eigen restaurant — dat dan weliswaar eigendom wordt van de KU Leuven.

Dat dit volledig aan de doelstelling van de sociale sector voorbijgaat ligt voor de hand. Als Alma een gebouw betaalt dat eigendom wordt van KU Leuven, investeert Alma in stenen, wat voor Sociale Raad onaanvaardbaar is. Daarom stelde Sociale Raad een compromis voor waarbij Alma zoals gebruikelijk enkel de binneninrichting zou betalen, en het Algemeen Beheer de rest op zich zou nemen. Sociale Raad was dus pro kafetaria, maar niet ten allen prijze. De studenten stonden niet alleen met dit standpunt. Ook professor Masschelein, voorzitter studentenaangelegenheden, had zo zijn bedenkingen bij de manier waarop de kafetaria er moest komen.

Bij de stemming over het hete hangijzer had elk van de drie betrokken partijen, met name de studenten, het Almapersoneel en de akademi-

sche fractie, drie stemmen. De studenten waren uiteraard tegen. Het personeel volgde trouw directeur Toon Martens en stemde driemaal vóór. Twee leden van de academische fractie, Professor Masschelein en Jan De Vuyst, directeur Studentenvoorzittingen, onthielden zich. De beslissende stem kwam dus van de vertegenwoordiger van het Algemeen Beheer van de unief. Die liet zich zo'n geschenk niet ontglippen en koos eieren voor zijn geld. De dag na de stemming sloot de directeur van Alma al een akkoord met de algemeen beheerder waarbij ieder vijftien miljoen op-hoestte. Boter bij de vis dus.

Schotel

Of de kafetaria meer werkgelegenheid zal brengen is nog een andere kwestie. De prijsstijgingen zijn immers niet van die aard om de dalende trend in de verkoopsijfers om te buigen. En als er minder maaltijden worden verkocht, is er minder personeel nodig in alle restaurants. Een vieuzer sirket dus, waar men vorig jaar trachtte uit te komen door de prijzen niet te verhogen. Dit jaar komt er bij de prijzen onder honderd frank één frank bij, maaltijden die duurder zijn dan honderd frank worden drie frank duurder. Dit komt neer op een prijsverhoging met 2,1 procent, een reële stijging dus in vergelijking met de gezondheidsindex van december (1,38 procent). De prijsverhogingen bij de consumpties zijn nog niet bekend.

Toch nog een lichtpunt. De schotels die sinds november zelf kunnen worden vervolgd op pag. 5

BINNENIN

Niks 6

Eventjes terug van een hele tijd weggevoerd: Nix tekende voor u een hele pagina nieuwjaarsgag. Enige bezwaar is de onaangepastheid wat spelling betreft. Haal uw Van Dale dus maar opnieuw boven, als u al bent vergeten hoe het ook weer moest, vorig jaar.

RvS 3

Auw! Ze hebben de studentenbeweging alweer geïndekseerd. En we voelen het nog steeds. Oeioeioell Overkastratie-angst, zie ook de foto op deze pagina.

Zjon 4

John Cassavetes bracht het ware leven in beeld. Gaat u dus maar kijken en let u goed op of u zelf niet in beeld komt. Het Stuc deed een greep in 's mans oeuvre en bracht daarmee onherstelbare schade aan. En nu twijfelen wij of je restauratie met 'au' of 'o' moet spellen.

Veto speelt beter

Het begin van een jaar is een uitstekende periode om goede voornemens te maken. Veto doet daar voor een keer ook aan mee. Veto heeft namelijk besloten om de traditionele Vetspelling op te geven en over te schakelen op de verguisde spelling-Geerts. Die beslissing is vooral ingegeven door de onzinnige argumenten die in de besluitvorming over de spelling en de publieke opinie telkens weer naar voren komen. Een goede spelling is een spelling die gemakkelijk kan geleerd worden. Voor u zal het even wennen zijn, maar de verschillen met de gewone Vetspelling zijn erg beperkt. U zal dan ook merken dat u snel gewend bent aan de nieuwe woordbeelden die opduiken. En uiteindelijk zal u bij Veto komen schrijven, want dat is de enige mogelijkheid die u heeft om zonder problemen foutloos te schrijven. De volledige uitleg vindt u op pagina 3.

GROEP T INGENIEURS MET VISIE
INDUSTRIËLE HOGESCHOOL LEUVEN

Campus Blauwput • Vuurkruisenlaan 4 • 3000 Leuven • Telefoon 016 230850 • Telefax 016 228343

(advertentie)

Veto hakt spellingkwestie door **De minister-ginekologen aborteerden de sjarmante feutus**

1995 wordt het jaar van de eerste spellinghervorming in veertig jaar. In oktober of november wordt namelijk het nieuwe Groene Boekje verwacht, waarin de meeste Nederlandse woorden in de aangepaste voorkeurspelling gespeld zullen staan. Die hervorming zal de verwarring bij de taalgebruikers waarschijnlijk nog opdrijven en ervoor zorgen dat die verwarring blijft aanhouden tot de politieke moed gevonden wordt om de verguisde spelling-Geerts of een gelijkaardige duidelijke spelling in te voeren. Veto kiest alvast voor de spelling-Geerts en blijft dus officieus spellen.

Tegen het einde van 1995 zal iedere taalgebruiker een klein aantal woorden anders moeten spellen. Volgens het comité van ministers, aan Vlaamse zijde bestaande uit minister Weckx voor cultuur en minister Van den Bossche voor onderwijs, moet die spellinghervorming leiden tot een consequenter spelling. Het is waar dat er een aantal inkonsequenties zullen verdwijnen: 'fotokopie' komt dan in overeenstemming met 'kopie' bijvoorbeeld. Maar er zullen nog veel meer twijfelgevallen blijven bestaan, zoals 'confisquieren' versus 'riskeren' en 'vacant' tegenover 'vakantie'.

Het grote probleem is dat de voorkeurspelling eigenlijk een zeer onevenwichtige spelling is. Vooral de spelling van 'c' en 'k' is een ongelooft

adviezen van onder andere de Raad voor de Nederlandse Taal en Letteren. Maar de media hebben wel een belangrijke rol gespeeld. In die optiek is het betekenisvol dat De Standaard eerst de voorstellen liet uitlekken en iedereen op stang jaagde met de volgens de spelling-Geerts foutieve spelling 'sjampagne' en andere verkeerde informatie, en nu erg pleit voor de spelling-Geerts, zonder die spelling met naam te noemen. Die krant wil namelijk een spelling met zo veel mogelijk k's in bastaardwoorden, omdat zo'n spelling zou aansluiten bij het "taaleigen", wat die term ook moog betekenen.

Het grote probleem met spellingdiscussies is dat er weinig geldige argumenten gebruikt worden. En de argumenten die wel geldig zijn, worden verkeerd ingeschat. Dat komt doordat de spelling een zodanige psychologische verworvenheid is voor de taalgebruiker, dat een afwijkende spelling bijna fysieke weerstand oproept. Dat kan je merken aan de talloze heftige reacties van anonieme taalgebruikers wanneer er sprake is van een spellinghervorming. Enkel gevoelsmatige argumenten spelen dan mee. En dat soort argumenten blijft eigenlijk beter achterwege. De maatschap

lijke warboel die niemand nog kan ontrafelen zonder het Groene Boekje te raadplegen. Dat de taalraadsman van de BRTN, Eugène Berode, de mede met het Groot Diktus van de Nederlandse taal om te laten zien dat niemand perfect kan spellen, spreekt boekdelen. De spelling-Geerts wilde daar iets aan doen.

Sjokola

Het is zonder twijfel overdreven om te beweren dat de spelling-Geerts er enkel en alleen niet gekomen is door de reactie in de media en de daardoor steigerende publieke opinie. Voordat de voorstellen van de spellingcommissie in de krant geridiculiseerd werden, waren er al wat schoorvoetende

februari komt er een begrotingsherziening waarbij een aantal 'vooraanstaande' leden van de Raad zich gèngevaerd hebben om het studentenvoorstel aangaande het SIC van Velo toch te steunen. Ook Alma zou uit die begrotingsherziening profijt kunnen halen en toch nog de extra investeringstoelage van twee miljoen kunnen vast krijgen die nu geweigerd werd.

TUSSENDOORTJES

LONDON
PARIJS
PRAAG
NEW YORK

8 blz en 2 maichten, vervoert en logies inbegrepen
v.a. 3.160,-
v.a. 4.420,-
v.a. 4.400,-
v.a. 14.690,-

LIJNVLUCHTEN

LONDON
ROME
ATHENE
NEW YORK
LOS ANGELES
JAKARTA

v.a. 3.980,-
v.a. 5.600,-
v.a. 8.990,-
v.a. 11.490,-
v.a. 16.870,-
v.a. 24.990,-

Inlichtingen en reservatie:

CONNECTIONS Lic. Cat. A1919
Tienestestraat 89 3000 LEUVEN 016/29.01.50
Demerstraat 74 3500 HASSELT 011/23.45.45

voorkerspelling als enige spelling te erkennen, hebben gezorgd voor stabiliteit. Maar stabiliteit is een zeer rekbaar begrip, zoals professor Wim de Geest van de KUB uitlegde in Het Volk. Er is dan wel maar één spelling, maar die zorgt voor veel onzekerheid bij de taalgebruiker. En die onzekerheid leidt misschien binnen enkele decennia tot een nieuwe spellinghervorming. Weg stabiliteit.

Het lijkt erop dat ook economische belangen een veel te grote rol gespeeld hebben. De uitgevers zijn vanzelfsprekend nogal weigerachtig tegen elke radikale spellinghervorming. Zij vrezen dat zij met voorraden blijven zitten en alles opnieuw moeten drukken, wat enorm veel kost. Maar zijn de economische verliezen, die trouwens geminimaliseerd kunnen worden, belangrijker dan de enige echte criteria voor een goede spelling: de leerbaarheid en leesbaarheid?

Ludo Frateur van de Vereniging van Vlaamse Leerkrachten noemt de spellinghervorming dan ook een gemiste kans, omdat de voorkeurspelling een ramp is voor het onderwijs. Ze is ontzettend moeilijk aan te leren. En daar draait het uiteindelijk om. De leerlingen van de eerste klas, anderszins, migranten moeten allemaal goed leren spellen. Een grote overeenkomst tussen een klank en de spelling ervan is het gemakkelijkst om te leren: je schrijft wat je hoort. Italiaans en Spaans kan iedereen zonder moeite leren schrijven, want de overeenkomst tussen klank en teken is in die talen erg groot, terwijl je als Engels-talige al een crack bent als je weinig fouten schrijft. Het ziet er naar uit dat de Nederlandse spelling de verkeerde richting uitgaat: die van de Engelse spelling. Vroegere spellinghervormingen probeerden altijd de geschreven taal beter aan te passen aan de gesproken taal, terwijl nu een stapje terug wordt gezet.

Seremonie

Een degelijk onderbouwd voorstel als dat van de commissie-Geerts is in den beginne natuurlijk ook moeilijk om te leren, en voor ervaren spellers is dat een grote inspanning. Maar zo'n voorstel is uiteindelijk veel gemakkelijker en garandeert een langdurige spellingruimte, omdat nieuwe woorden heel gemakkelijk ingepast kunnen worden. De spelling-Geerts is ook niet perfect, maar zou volgens Veto in ieder geval de goede richting uitgaan.

Wij schakelen dus over op de spelling-Geerts, al zal u het misschien nauwelijks merken. Wij vinden het schandalig dat de voorkeurspelling, die enkel voor hardnekkige muggenziften en germanisten perfect leerbaar is, met een kleine aanpassing gehandhaafd wordt. Want spelling is erg belangrijk. Bij sollicitaties worden uit de spelling soms verregaande conclusies over intelligentie getrokken, hoewel spelling en intelligentie niets met elkaar te maken hebben. Gelukkig wordt het sociale klimaat op spellingvlak wel wat milder, maar toch.

Al bij al is de op til zijnde spellinghervorming een gemiste kans om een grote stap voorwaarts te zetten naar een zo gemakkelijk mogelijke spelling. Wij wensen u alvast veel succes met de aangepaste voorkeurspelling in 1995. U zal het nodig hebben.

Wim De Rop

Gert Meesters

Nieuwe begroting voor Studentenvoorzelingen **Algemeen Beheer blijft doof**

Vrijdag 16 december stemde de Raad voor Studentenvoorzelingen van de KU Leuven zijn begroting voor 1995. Studentenvoorzelingen staat onder zware financiële druk. De begrotingsdiscussie werd dan ook zeer hard gevoerd. Uiteindelijk werd op bijna iedere uitgavenpost zwaar bespaard. Enkel de Studentenorganisaties en Alma konden zich enigszins aan de besparingswoede onttrekken. De enige nieuwe post die in de begroting opgenomen werd is Velo, het fietskollektief dat door ACW, de stad Leuven, de universiteit en Loko werd opgericht. Zij krijgen voorlopig een aalmoes van 200.000 frank om studenten te sensibiliseren en te informeren omtrent de mobiliteitsproblematiek. Tenslotte werden aan de inkomstzijkte dan weer de huurprijzen in de residenties verhoogd.

De Raad voor Studentenvoorzelingen beslist over een totaal budget van 420 miljoen frank. Aangezien dat geld eksplicit bestemd is voor diensten aan studenten hebben zij ook inspraak in deze geleding van de universiteit. Vijf van de vijftien stemrechtige raadsleden zijn studenten. Zij worden verkozen op Sociale Raad.

De oorzaak van de financiële problemen bij Studentenvoorzelingen is

terug te brengen tot het konflikt rond het groot onderhoud van de gebouwen. Toen een achttal jaar geleden bij de Sint-Annabesparingen ook gesnoeid werd in de sociale toelagen voor studenten besliste de Raad van Beheer van de KU Leuven de kosten voor het groot onderhoud van de gebouwen van Studentenvoorzelingen voor zijn rekening te nemen. De voorwaarde was wel dat Studentenvoor-

zelingen eerst zijn, toen nog omvangrijke, reserves afbouwde. Die reserves zijn nu totaal uitgeput. De verantwoordelijken van het Algemeen Beheer van de unief lijden echter aan chronisch geheugenverlies en zijn hun belofte van vijf jaar geleden helemaal vergeten.

Last

Noast dit structureel tekort op de begroting is er een tweede factor die de begroting van RvS tijdelijk onder druk zet. Vorig jaar werd beslist Alma 1 in de Bondgenotenlaan te verkopen en een nieuwe Alma 1 te bouwen in de Tienestestraat. De verkoop van Alma 1 bracht echter niet genoeg op om het nieuwe project in de Tienestestraat (waarin ook een dertigtal studentenkamers zijn opgenomen) te financieren. Vandaar dat vorig jaar beslist werd om in 1994, '95 en '96 telkens acht miljoen frank te voorzien voor de bouw van de nieuwe Alma 1. Omdat Studentenvoorzelingen vorig jaar nog voor een stuk teerde op zijn reserves werden er niet zoveel problemen gezien in die jaarlijkse acht miljoen. Nu echter de reserves uitgeput zijn, vormt die provisionering een extra zware last op de begroting. Dat was uiteraard niet het geval geweest indien het Algemeen Beheer zijn verantwoordelijkheid voor de Sociale Sektor ernstig had genomen.

Ondanks deze bezwarende uitgangspunten drong de voorzitter, professor Masschelein, er toch op aan een begroting in evenwicht in te dienen bij de academische overheid. Die meerderheid van RvS steunde zijn voorstel. Het resultaat is dat RvS eigenlijk een fiktieve begroting indient, een begroting in evenwicht waarvan iedereen beseft dat ze toch nooit gehaald zal worden. Het exploitatiesaldo zal hoe dan ook negatief zijn.

Het idee van een evenwichtige begroting was in elk geval goed om de meeste financieringsaanvragen van nieuwe initiatieven van en voor studenten af te wijzen. Zo werd het voorstel van Kultuurraad-Stuc, dat voorziet in een opsplitting van de werking van beide organisaties om beter te kunnen inspelen op de culturele behoeften van studenten, afgewezen. Portulaca, de nieuwe koepel voor buitenlandse studenten kreeg slechts een fractie (250.000 frank) van de aangevraagde werkmiddelen. Ook voor het Sensibiliserings- en Informatiecentrum van vzw Velo werd slechts 200.000 frank begroot daar waar er eigenlijk 750.000 frank nodig was. Voor Velo is er echter nog hoop. In

't Schild ...
van Loven

Studentencafé Oude Markt 4

Vraag onze speciale voorwaarden voor
SPAGHETTI-AVONDEN en VATEN

Een lekkere SPAGHETTI +
PINT of GLAS rode wijn

200 BF

tegen afgifte van
het SCHILDMANNEKE
geldig tot 31/03/95

Overzicht van Cassavetes-films in het Stuc

Het schouwspel is het leven

In januari en februari toont het Stuc een overzicht van de belangrijkste films van de Amerikaanse onafhankelijke regisseur John Cassavetes, iemand die op zijn eigen speciale manier het echte leven in beeld probeerde te brengen. Volgende week staan 'Shadows' en 'Faces' op het programma. De eerste film is het regiedebuut van de man, de tweede is zijn terugkeer naar de onafhankelijke sinema na een mislukt Hollywood-avontuur, en tegelijk een van zijn beste films.

Als regisseur was John Cassavetes vooral geïnteresseerd in het verfilmen van het 'ware leven'. En het leven, dat drukt zich volgens hem uit door middel van liefde, vriendschap en alcohol. En dus filmde Cassavetes zijn vrouw Gena Rowlands en zijn vrienden (bijvoorbeeld Peter Falk, die u misschien wel kent als inspecteur Colombo), die allemaal mensen op de rand van een crisis vertolken. Al improviserend, maar steeds op hoog technisch niveau op het scherm gebracht door Cassavetes.

'Shadows', uit 1958, is het debuut van John Cassavetes als regisseur, en een film die toentertijd een belangrijke stimulans betekende voor de onafhankelijke Amerikaanse sinema. Of misschien is 'regisseur' hier wel een vlag die niet helemaal de lading dekt. "Naar een dramatische improvisatie", zo voegt de aftiteling na de film daar nog aan toe, en dan heb je de belangrijkste elementen van Cassavetes' regie-methode bij mekaar. Na twee weken repeteren met een soort toneelscenario liet hij zijn acteurs, vrienden en vriendinnen van de filmschool, volledig de vrije loop. En daarbij improviseren niet alleen de acteurs, maar ook de kameraman. Hij volgt de acteurs waar ze gaan, dit alles om vooral de natuurlijkheid van het gespeelde te bewaren.

broers Hugh en Ben en hun zus Lelia, allemaal mensen die voelen dat het met hun leven de verkeerde kant opgaat. Hugh is zwart, en Ben en Lelia zijn blank, terwijl er toch zwart bloed door hun aders stroomt. Ben, een would-be jazz-trompettist, en Lelia een would-be schrijfster, voelen zich door hun lichte huidskleur noch in de zwarte noch in de blanke gemeenschap volledig geaccepteerd. Hugh, de al wat oudere broer, is een jazzzanger die het hoogtepunt in zijn carrière al een tijdje voorbij is. Interessant wordt het wanneer Lelia's blanke vriend begint te twijfelen als hij te weten komt dat ze halfbloed is. De rest van het verhaal verklappen we niet, en eigenlijk doet dat er ook niet veel toe.

Bij het maken van de film stonden immers de personages centraal, eerder dan de plot. "Het echte verschil tussen 'Shadows' en andere films is, dat 'Shadows' voortvloeit uit zijn personages, daar waar in andere films de personages voortvloeien uit het verhaal", zei Cassavetes zelf daarover. En daarom moet je bij Shadows geen spektakulaire dramatische wendingen verwachten, of bij-de-keel-grijpende cliff-hangers. Het verhaal is omderscht aan de psychologie van de personages. En die is inderdaad heel knap uitgewerkt, maar Cassavetes' specifieke kamera-tdroom werd pas later geïntroduceerd.

Bloed

De film speelt zich af op het einde van de jaren vijftig, tussen dat volkje dat in de literatuur ook wel de 'beat generation' wordt genoemd. Allemaal jonge twintigers waren dat, die temidden van feestjes, alcohol en seks een zekere leegte ervaren die ze proberen op te vullen met morele waarden die ze niet kunnen vinden. In dit milieu speelt zich het verhaal af van de

Zeeziek

Na het succes van Shadows trok Cassavetes naar Hollywood, een avontuur dat niet goed afliep. Hollywood kon Cassavetes niet de vrijheid garanderen die hij nodig had om de films te maken die hij voor ogen had. Na enkele flops begon Cassavetes te sparen voor een nieuwe onafhanke-

Tweeduizend onwillige betogers worden door de mensen van Loko naar het station geduwd.

(foto Karel De Weerd)

Betoging

vervolg van pag. 1

zult schuwen" en de stormloop naar het station werd ingezet, doemde meten het waterkanon op aan het einde van de Bondgenotenlaan. De strijd kon beginnen.

Toen de betogers merkten dat rijkswachters ook de Diestsestraat afgegrensd hadden, probeerden ze het al sluipend en fluisterend door de parkeergarage van de Supercity. De rijkswachter had het spelletje vlug door en even later werd langs de Bondgenotenlaan direct het waterkanon ingezet (tot in de galerij zelf), terwijl in de Diestsestraat het karton van de papierophaling als schild werd gebruikt om de rijkswachters te passeeren. Er vielen enkele harde klappen. De eigenaar van Supercity diende trouwens klacht in bij de rijkswach-

ter omdat die mensen uit de galerij verwijderd had.

Het papier en karton lagen weldra over de hele straat verspreid en er werden delen ervan in brand gestoken. De rijkswachter kon het vuur, dat zich tamelijk snel verspreidde, snel tussen en moest ook tussenkomen toen er een konflikt dreigde tussen woedende bewoners en enkele betogers. Twee mensen dienden klacht in bij de rijkswachter omdat ze schade hadden opgelopen aan rolluiken. Later in de Tiensestraat kwam ook de brandweer er aan te pas. Het vuurtje bleek zo pluttig dat de omstaanders in lachen uitbarstten toen een van de drie toegesnelde brandweerwagens het bluste. De brandweer richtte dan maar op de lachende betogers.

Ondertussen waren verscheidene van hen er toch in geslaagd de ring te bezetten, aan de gebouwen van Stella Artois, aan het sportkot en tussen het station en de Tiensepoort. Een vijftig-

tal betogers bezette zelfs enkele momenten de rails in het station. De rijkswachter stroomde direct massaal toe en meteen werden de eerste betogers hardhandig opgepakt. Er volgden er nog heel wat meer, onder wie ook mensen die ofwel helemaal niets met de betoging te maken hadden, ofwel betogers die op het moment van arrestatie gewoon stonden toe te kijken en zich niet in de relletjes hadden gemengd. Bij de arrestaties werd er vaak heel ruw gehandeld. Zo werd een jongen bij de ontruiming van het kruispunt tussen Tiensepoort en station door twee honden van de Leuvense politie op de grond getrokken en aan armen en benen vastgehouden (vastgebeten in feite), terwijl de politie bleef kloppen met de knuppel. De persoon in kwestie werd voor verzorging naar het ziekenhuis gevoerd. Hij zou nog geen klacht ingediend hebben.

Administratief

Ook een Veto-redakteur werd opgepakt, gewoon door het feit dat zijn gezicht zwart geschilderd was. De hele Veto-ploeg had dat gedaan uit protest tegen de racistische behandeling van een fotograaf tijdens de betoging van de week ervoor. Uiteindelijk werden zessentwintig betogers administratief aangehouden, dit wil zeggen dat ze niet vervolgd worden, en na een aantal uur sel vrijgelaten. Twee betogers werden gerechtelijk vervolgd, één voor brandstichting en één voor het bezetten van de rails.

Het is vier jaar geleden dat er nog zo een 'ruime' betoging in Leuven geweest is. Toen werd er massaal betoogd tegen het dekreet Coens en braken er relletjes uit. In '86 ging het er nog heviger aan toe bij het protest tegen de besparingen in het Sint-Anna-plan. Er werd in verschillende fakulteiten gestaakt en het rektorat werd enkele dagen bezet. Bepaalde betogers voelden blijkbaar het vuur dat Leuven in het nabije verleden geregeld tot taferel van gewelddadige betogingen maakte. Het machtige vertoon van de rijkswachter werkt meer als een rode lap op een stier, en een klop van de wapenstok verhit de gemoederen allicht meer dan hij ze temperet.

Als de kerstvakantie er niet tussen gevallen was, dan kon de week erna weer een massale actie verwacht worden. Na de vakantie is het voor velen misschien al weer te lang geleden of zijn er de eksamens. Jammer, want het was lang geleden dat een dergelijke studentenactie nog 'talk of the day' geweest was. Natuurlijk leidt de grote opkomst bij deze acties soms ook tot praktijken waar een groot deel van de studenten niet meer achter staan. Zo kreeg de politie na de betoging een klacht binnen van doorgestoken autobanden.

Loko is alvast bereid verder actie te voeren, al is het niet zeker of dat in de vorm van een betoging zal gebeuren. Als we maar niet terugvallen op ludieke acties van twintig man, terwijl de rest van de Leuvense studenten nauwelijks weet wat er buiten hun kot gebeurt. Het zou de studentenbeweging meer kwaad dan goed doen.

Henk Dheedene

lijke productie, en dat deed hij door te acteren in anderzamen films en op tv, bijvoorbeeld in de jazz-detectiverieks 'Johnny Staccato', die u deze week op Arte kunt bekijken. Die volgende productie heette 'Faces', en werd uitgebracht in 1967.

Het verhaal beslaat zesendertig uur huwelijkskrisis uit het leven van een veertien jaar getrouwd stel. Wanneer Richard nogal droogjes aan zijn vrouw Maria komt melden dat hij wil scheiden, proberen ze daar elk op hun

manier iets aan te doen. Richard gaat uit met de prostituee Jeannie, gespeeld door Gena Rowlands, en Maria brengt de nacht door met een kerel die ze samen met haar vriendinnen in een bar heeft opgepikt.

Evenaar

Ook deze film is ontstaan op een nogal vreemde manier. Na zes maanden filmen had Cassavetes meer dan honderdvijftig uur film op pellicule staan, die hij na vier jaar montage tot twee uur en tien minuten had gereduceerd. Het filmen gebeurde met de kamera losjes op de schouder en vaak ook met meerdere kamers tegelijkertijd. Zo krijg je een spontane manier van filmen waar de kijker bijna aanwezig van wordt. Het lijkt wel of de kameraman deel uitmaakt van de dronken partijtjes die in beeld worden gebracht.

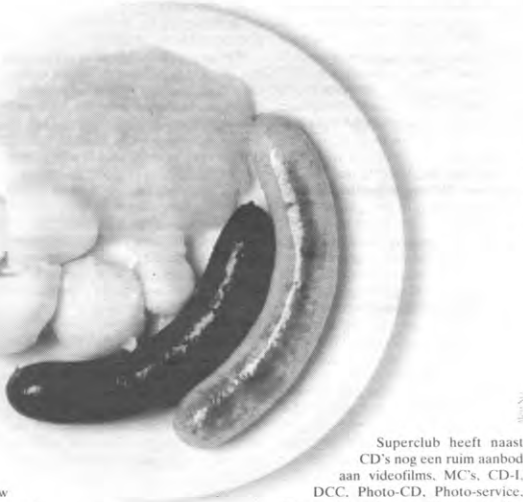
De film 'Faces' verdient zijn naam omdat Cassavetes hier vaak met close-ups werkt van de gezichten van de acteurs. Daaruit spreekt, ondanks het feit dat ze vaak lachen en gieren, een zekere tragiek: alcohol als enige middel om het leven draagbaar te maken. En hun ware aard wordt zichtbaar: in dronken toestand leggen de mensen hun maskers af en laten ze zich zien zoals ze werkelijk zijn. Vandaar 'Faces'.

En zo komt het dat kijken naar een Cassavetes-film toch steeds iets speciaals is. Die dubbelzinnige mengeling van betrokkenheid door de echtheid en spontaniteit en aan de andere kant vormelijke verfijning en originaliteit is voor de kijker een enige ervaring, die zelden door andere sineasten wordt nagestreefd, laat staan geëvenaard.

Joris Janssens 'Shadows' is te bekijken op dinsdag 10 januari en 'Faces' op donderdag 12 februari, beide om 20.00u en 22.30u. Alles vindt plaats in het Stuc en kost 100/150 frank. Deze twee films zijn de eerste uit een reeks van acht Cassavetes-films die in het Stuc worden vertoond. Deze maand kan u ook naar 'Husbands' (1970), 'Minnie and Moskowitz' (1971), 'A Woman under the Influence' (1974) gaan kijken. In februari volgen dan nog 'The Killing of a Chinese Bookie', 'Opening Night' en 'Love Streams'.

10% Korting op elke CD.

Daar kan je als student al wat voor krijgen.

Op vertoon van je studidentenkaart krijg je bij Superclub Leuven immers een korting van 10% (tien) op al jouw favoriete CD's (niet cumuleerbaar met andere acties). En daar kan je als student wel wat anders voor krijgen, bijvoorbeeld zo'n heerlijk koppel pensen met appelmoes en gekookte aardappelen in een bekend Leuvense studentenrestaurant.

Superclub heeft naast CD's nog een ruim aanbod aan videofilms, MC's, CD-I, DCC, Photo-CD, Photo-service, Games, Consoles en Blanco Audio-Video. Je zou voor minder even langlopen.

SUPERCLUB
home entertainment store
Bondgenotenlaan 145, 3000 Leuven

Eerste gemeenteraadszitting burgemeester Tobback Betogers hardhandig buitengezet

Vorige week dinsdag mocht Louis Tobback zijn debuut als burger-vader maken in de Leuvense gemeenteraad. De agenda van de zitting werd zonder veel problemen afgehaspeld. De intrede van een Vlaams-Blokker in de raad was echter aanleiding voor een aantal organisaties om actie te voeren voor het stadhuis. Toen enkele manifestanten ook in de raadszaal hun ongenoegen wilden uiten werd hen door de ordehandhavers op behoorlijk agressieve wijze de deur gewezen.

De aktievoerders hadden om zeven uur — een uur voor de aanvang van de zitting — verzameld aan de trappen van het stadhuis. Onder het motto 'Ook Leuven bakt ze bruin. Nieuw jaar, nieuw geluid!' kwamen zij ondermeer op voor gelijke rechten en kansen voor Belgen en migranten, gastvrije opvang van vluchtelingen, ondersteuning van multiculturele initiatieven en voor een degelijk sociaal beleid. Zij pleitten ook voor een stopzetting van de discriminaties bij het OCMW en van negatieve beeldvorming, allicht in de eerste plaats die rond migranten en vluchtelingen.

In totaal daagden ongeveer zestig individuen en leden van diverse organisaties op. Naast Objectief 479.917, PvdA en Marxistisch-Leninistische Beweging (MLB), Aktiekomitee tegen Uitwijzingen en Anti-Fascistisch Front (AFF), gaf bijvoorbeeld ook een klein koor — dat zich voorstelde als 'Strijdkoor Contrare Groot-Leuven' — acte de présence. Het lag allicht aan de kou, maar zij slaagden er niet in veel animo in de groep aktievoerders te krijgen. Voor de groene jongeren van Genoeg gold min of meer hetzelfde, ondanks hun bonte klederdracht. Genoeg bakte ze bij wijze van protest ook bruin en deelde aangebrande, erg zoute koekjes uit.

Deur

Tegen dat de gemeenteraadszitting begon hadden de meeste manifestanten zich aangesloten bij het publiek in de Gotische Zaal van het stadhuis. De belangstelling voor de installatie van de nieuwe gemeenteraad was trouwens bijzonder groot. Burgemeester Tobback heette iedereen welkom, maar wees er ook op dat eventuele ordeverstoorers onmiddellijk door de politie de deur gewezen zouden worden.

**Tikkantoor
Devano**
016/490.890

Tekstverwerking
Laserprinting ★ Lay-out
Tekstinbreng

Boeken, tijdschriften, cursussen,
thesissen, ...

Gespecialiseerd in
wetenschappelijke materies
Professionele aanpak
Jarenlange ervaring

T. & K. Van Nooten-Dehaes
Lodewijk van Velthemstraat 31
3020 Herent (Veltem-Beisem)

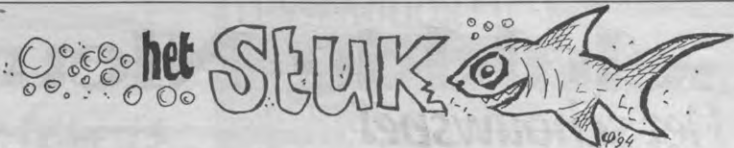
FILMNET-VOETBALREDACTIE BREIDT UIT

Twee-en-een half jaar geleden begon de betaalzender Filmnet met de live uitzending van Belgische competitie- en bekerwedstrijden. Vanaf dit seizoen brengt FilmNet ook de toppers uit de Italiaanse, de Engelse en de Spaanse competitie. Rondom de vaste commentatoren Bart Raes, Gui Polspoel en Wouter Vandenhoute heeft FilmNet een jonge ploeg medewerkers.

Heb jij geen zin om deel uit te maken van dit team, en je weekends met Romario, Hagi, Cantona en Baggio door te brengen?

We bieden een interessante bijverdiensite en de mogelijkheid om door te groeien. Stuur ons een briefje, dan nemen we contact op.

Filmnet Voetbal: **Chris Demeulemeester**
Tollaan 95
1932 Sint-Stevens-Woluwe

Reeds jarenlang wil u zelf eens zo'n column schrijven, en hier is dan eindelijk uw kans. Vul in naar keuze en... veel schrijfplezier!

Beste .....(1).....
Onlangs bevond ik me in .....(2)....., ik was zomaar wat .....(3)..... en ineens stootte ik, totaal onverwachts, op .....(4)..... . Onnodig te zeggen dat dit .....(5)..... en dus .....(6)..... . Nu wordt me dikwijls verweten, door Jan en .....(7)..... dat ik .....(8)..... . Dus pakte ik mijn .....(9)..... en .....(10)..... . Eind goed, al goed, wou ik nog zeggen, maar het was al te laat.

- A**.....(11).....
- a. Anita en Wendy
b. Louis T.
c. Wensen
d. Hoofdredakteur
  - a. koma
b. Zwammerdam, Zuid-Holland
c. een seksklub voor huisdieren
d. staat van oorlog met het studenten-

- tensekretariaat
- a. werkdoos
b. in mijn neus aan 't peuteren
c. katjes aan 't verdrinken in een oude regenton
d. aan 't rennen voor mijn leven, achtervolgd door een bende maatschappelijk kwetsbare jongeren
  - a. olie
b. een slapstaart snortamaranaap
c. een intelligente feministe
d. de grond (ik heb last van evenwichtstoornissen)
  - a. FAR OUT was
b. verboden wordt door de paus
c. een gevolg was van teveel mosselen eten
d. onder de wet op de privacy valt
  - a. euh... enfin, ik moet er toch geen tekening bij maken zeker?!
b. viel ik flauw
c. zijn het uw zaken niet
d. heeft het socialisme nog toekomst in Leuven
  - a. Aleman
b. zijn partner van hetzelfde geslacht
c. De beroepsvereniging van teelpluk-

- kers en tonijnvissers
d. iedereen die meer dan twee woorden met me wisselt
- a. stink
b. geen columns kan schrijven
c. in slaap val op redaktievergaderingen
d. balalaika speel om twee uur 's nachts
  - a. onderdorpel
b. nieuwjaarskado's uit (gezellig)
c. Prisma Vakwoordenboek Kunst en Kultuur
d. buurvrouw
  - a. ...zovoor
b. werd gearsteerd
c. ontdekte ik echt heel veel over mezelf, mijn drijfveren, hoe ik omga met mijn omgeving en dan vooral mijn levensgezel, ja toch?
d. vrat mijn zinnen das op
  - a. ...W
b. ...BCDEFGHIJKLMNOPQRSTU-VWXYZ
c. ...! het beste voor het nieuwe jaar
d. ...!s u denkt dat u het beter kan, doe het dan ook.

Het jongste gemeenteraadslid van Leuven glundert.

(foto Karel De Weerd)

Alma

vervolg van pag. 1

den opgescheppt, zullen niet duurder worden dan schotels die door Alma-personeel worden opgescheppt. Toon Martens speelde daarvoor nog openlijk met de idee om een extra supplement van ongeveer vijftien frank aan

te rekenen. De personeelskost bij het zelf opscheppen ligt wel lager maar daar staat tegenover dat de grondstofkost een stuk hoger ligt. Gemiddeld nemen studenten immers een grotere portie als ze zelf kunnen opscheppen. In de Gentse studentenrestaurants wordt momenteel wel al volgens het gewicht van de maaltijd betaald. Voor stevige eters komt een maaltijd

daar al gauw op honderdvijftig frank. De studentenvertegenwoordigers kregen op de Raad van Bestuur van Alma alvast de garantie dat zo'n sociale maatregel er dit jaar alvast niet komt. De weg naar een verdere uitbouw van het zelfopscheppensysteem, een oude studenteneis, blijft dus open.

Tijl Vanbrabant

Grand Café La Royale

Martelarenplein 6 — 3000 Leuven

tegenover het station

elke dag open van 7.30 tot 24.00
weekend 10.00 tot 24.00

ontbijt — kleine maaltijden — dranken — pannenkoeken enz.

Elke dag diverse (inter)nationale kranten en tijdschriften

Gelukkig Nieuwjaar 1995

Maar Koen Peeters mag je wel vragen stellen "Eigenlijk lijk ik veel op Koning Boudewijn, ja."

Onlangs kreeg Koen Peeters de AT&T Literair-prijs uitgereikt voor zijn derde boek, 'De Postbode'. Voor zijn eerste werk had hij in '88 al de Nieuwe Yang-prijs gekregen. Overdag schrijft hij teksten voor reclame, en 's avonds werkt hij aan zijn romans. Peeters is zeker, van al de jonge Belgische schrijvers, degene die de meest opmerkelijke bron van vermaak vormt voor lezers die houden van boeken die volgestouwd zijn met ensiklopedische weetjes. Die gaan dan van beschrijvingen van het leven van Linnaeus, Roger Raveel of Lumumba, tot de regels van de filatelie, de chemische samenstelling van malachiet of het verhaal van de ontdekking van de okapi. Met deze weetjes als uitgangspunt smeedt Koen Peeters in zijn boeken nieuwe verbanden tussen de elementen die hij uit de realiteit binnensmokkelt in zijn werk. Nadat België als fenomeen al een belangrijk motief was in zijn vorige boeken, trekt Peeters die lijn in zijn volgende roman rustig door.

Veto: In uw werk zit er een vreemde spanning tussen werkelijkheid en fictie, tussen wat waar is en wat niet.

Koen Peeters: «Ik zeg altijd dat ik wat werkelijkheid binnensmokkel in mijn boeken, en dan nog liefst zoveel mogelijk. Maar de manier waarop ik die zaken allemaal in mekaar vlecht, dat verzint ik zelf. De meeste dingen die in mijn boeken staan zijn dus echt wel waar. Ik heb die ergens opgepikt. Misschien niet in die kontekst, of niet in dat vĳband, maar ze zijn wel waar. Elsschot zei dat ook, dat-ie geen enkele fantasie had. En die pikte ook maar op wat er rond hem gebeurde en bij Elsschot was dat zeer letterlijk, dingen uit zijn gezin en van op zijn werk. Daar vond-ie het gewoon.»

Veto: Nog een reclameman, Willem Elsschot. Koen Peeters: Inderdaad, en zeer door mij bewonderd. Vaak zitten er in mijn boek ook knipogen naar het werk van Elsschot. En misschien ga ik in mijn vijfde boek wel werken zoals hij dat heeft gedaan. Een gewoon gezinsverhaal, of zo.

Veto: Wij hebben gehoord dat u ooit van Leuvense deuren berichtjes hebt meegenomen die de mensen voor elkaar achterlieten, om daar dan iets over te schrijven. Is dat de manier waarop u te werk gaat? Koen Peeters: «O, maar dat is lang geleden. Dat is intussen verjaard. Dat was ook een van de eerste projecten van het 'independent research centre': de studie van de deurcommunicatie. En het eerste hoofdstuk van mijn nieuwe boek gaat ook daarover. Iemand van ons heeft die dingetjes die aan deuren hingen verzameld in de buurt waar-ie woonde, gedurende een maand, en we hebben dat dan bestudeerd. Hoe groot zijn die? Hoe zijn die geschreven? Met een blauwe balpen, of met een rode? Zijn die vastgemaakt met een punaise of met plakband? We hebben nog zulke studies gedaan. Bijvoorbeeld een studie van fotokopiees die je vindt in fotokopiecentra. Waarom zijn die mislukt? Zijn die niet mooi op een of andere manier? En zo kan je nog zeer veel interessante dingen bestuderen in het leven.»

Rommel

«Nog iets dat ik kan aanhalen, omdat ik het gisteren heb geschreven. We lieten papiertjes achter op straat waarop stond: "Nee geachte voorbijganger, gelieve dit papier te laten liggen. Wij bestuderen hoe de straat inwerkt op een stuk papier". Daarvan hebben we er een 100-tal achtergelaten op straat en de dagen nadien elke voor- en namiddag eentje ervan teruggezocht, tot we er geen meer vonden. En dan bestuderen wat de straat met ons papier doet. En ik kan u nu vertellen dat de straat papier vernietigt. Over de studie van vuilniszakken lees je ook meer in mijn nieuwe boek.»

Veto: En voor de rest brengt u uw dagen door met het lezen van ensiklopedieën en dergelijke?

Koen Peeters: «Die indruk heb ik wel. Maar ik haal ook veel uit van die boekjes die ik vind op de rommelmarkt, over onnozele onderwerpen die niemand interesseren. En ik vind dat zeer inspirerend allemaal. Recent ben ik ook bezig met het bestuderen van een aantal personages. Nescio bijvoorbeeld, en Hergé, Ludwig II van Beieren ook. En mijn informatie haal ik liefst uit bestofte bronnen, uit dingen die niemand meer wil lezen omdat ze voorbijgestreefd zijn.»

Veto: U lijkt wel fan te zijn van koningen in het algemeen en van wijlen Boudewijn in het bijzonder. Waarom?

Koen Peeters: «Ik vind een koning een heel interessant figuur, en vooral Boudewijn was een geweldige versimpelijking van die idee: iemand die aan de top van de samenleving staat, bovenaan die hele politieke structuur, en die man heeft dan niets te zeggen. Het is tipisch voor een koning dat-ie rondgaat in de werkelijkheid en vragen stelt, en niets doet dan vragen stellen. Hij participeert niet, en mag ook geen mening hebben. Anderzijds kan-ie wel de werkelijkheid beïnvloeden door vragen te stellen.»

«In feite is-ie dus de meest geïnformeerde, maar hij mag die kennis niet gebruiken. Hij is ook de ultieme lezer van elk boek: hij luistert naar alles en stelt geïnteresseerde vragen. Dat is zelfs zijn taak: luisteren naar wat de bevolking bezighoudt. Het is natuurlijk ook zo dat die man zijn roots heeft in het midden van de jaren vijftig. Hij had mijn vader kunnen zijn. Daarnaast nog zijn dramatische levensverhaal: hij die de vader is van de natie, maar dan persoonlijk geen vader was. Plus ook zijn verschijning: lang, mager, ernstig. Eigenlijk wel een beetje zoals ik.»

Martijn Graumans
Joris Janssens

Veto: In uw boeken komt u naar voren als iemand die de Belgische zaak een warm hart toedraagt. In hoeverre ziet u zichzelf als een Belgisch schrijver? Koen Peeters: «Vroeger noemde men mij steeds een Vlaams schrijver, maar daar verziet ik me zeer tegen. Ik ben een overtuigd Belgisch schrijver. Ik heb dat ontdekt toen ik nog studeerde, tien jaar geleden. We hebben toen een project gedaan rond Belgische mitologische kunst, rond de vlag en het koningshuis en zulke archaische dingen, en toen bleek dat niemand België eigenlijk adopteerde. Het was iets waar men om lachte, en wat men dan plots bij zichzelf vaststelde, bijvoorbeeld op reis in het buitenland, of als de Rode Duivels uitrukten ofzo. Ik vind het interessant dat alles terug op te bouwen, en er iets moois van te maken. Een klein territorium voor mijn romanpersonages, iets waar ik zelf schoonheid kan bouwen.»

Lumumba

«Vandaag de dag is het toch weer een iets strijdbaarder thema geworden, merk ik. Dat vind ik uteraard een goede zaak. Daarom hebben de gewaardeerde volkschrijver Kamiel Van Hole en ikzelf vorige zaterdag (31 december, nvd'r) in 'De Morgen' een akte opgezet om te reageren tegen al dat flauwe gedoe van boedelscheiding en Vlaamse op-de-borst-klopperij. Wij ergeren ons echt aan het zwart-geel verven van verkeerslichten, en aan al die dingen waar tegenwoordig Vla-voor moet staan. Alsof het nu opeens allemaal beter zou zijn. Ik denk juist dat het vermengen van allerlei dingen die niet bij elkaar horen prachtig is. Iets Nederlandstalig met iets Franstalig bijvoorbeeld. In feite is juist dat de definitie van een metafoor en van creatie. Als semioloog vind ik het interessant omdat het een proces is van cultuurcreatie.»

«Artistiek is het dus al iets waardevols, los nog van het etische of het politieke van de zaak. Maar ook die gelegenheid van die Belgische symboliek, en het feit dat ze eigenlijk door weinig mensen echt overtuigend verdedigd wordt, boeit me. Het vraagt er gewoon om dat iemand zich erover ontfermt. Daarnaast vind ik ook wel dat de combinatie zwart-geel-rood veel mooier is dan zwart met geel. Dat is dan natuurlijk weer een puur esthetische reden.»

Veto: Als u over België schrijft is dat steeds het België van de late jaren vijftig en het begin van de jaren zestig: de tijd van de Wereldtentoonstelling, de laatste jaren van Kongo, de eerste van koning Boudewijn. Waarom precies dat deel van de vaderlandse geschiedenis?

Koen Peeters: «Dat heeft te maken met mijn roots. Ik ben geboren in '59, mijn moeder is naar de Expo geweest in '58, met mijn oudere broer aan de hand en mijn vader. Ikzelf zat in de buik van mijn moeder: ik ben er dus geweest, maar ik heb het allemaal niet gezien. Ik heb wel een kleine kollektie aangelegd met dingen van de Expo en het Atomium enzovoorts: dat naïeve geloof en dat flauwe optimisme en die vooruitgangsideologie van die tijd. Ook dat probeer ik weer op te bouwen. Hetzelfde met de onafhankelijkheid van Kongo, de dramatische toespraak van Lumumba, diens tragische einde. Het is een hele sfeer die ik weer tracht op te roepen.»

Veto: Is het ook uw bedoeling mensen te overtuigen met wat u doet?

Koen Peeters: «Nee. Ik heb geen enkele boodschap, denk ik. Ik probeer de schoonheid die ik opbouw wel wat over te dragen, en als mensen er zich dan in herkennen of er geboeid mee kennisnemen vind ik dat reeds fantastisch.»

Veto: Eerder puur esthetische expressie dan engagement dus.

Koen Peeters: «Zeker.»

Veto: Toch spreekt u in 'De Morgen' over de "geheimzinnige geldstromen die al dan niet 's nachts over de taalgrens richting Wallonië zouden sluipen". Daar raakt u dan toch een politiek punt aan. Koen Peeters: «Maar dat was natuurlijk ironisch. Ik heb ze trouwens nog nooit gezien, die geldstromen, en Kamiel ook niet. Ik heb het trouwens ook over de geldstroom van het rijke Leuven naar het arme Hageland enzo. Een vroeger van heel Vlaanderen naar Limburg. Dat heeft ook wel wat met solidariteit te maken, en ik trek ze ook wel wat in twiifel, maar in de eerste plaats was dat zeker een ironische opmerking. Het blijft natuurlijk een grote uitdaging ondanks alles samen te werken, maar zonder er vanop de heuvels rond Brussel niet geschoten wordt op de andere volkstemmen, of dat nu Serviërs zijn, of Bosische negers, of weet ik veel wat, is het het proberen waard.»

«Want daar gaat het allemaal om: om het compromis. En dat is dan weer de politieke vertaling van het begrip metafoor. Opnieuw het samenvoegen van allerlei zaken, waaruit iets nieuws ontstaat. Ik vind het belangrijk dat dat

"Noem mij maar een nostalgicus"

(foto Phillip De Keyser)

echt wel iets nieuws is, terwijl sommigen het zien als een stap terugzetten of het niet behalen van bepaalde doelstellingen.»

Veto: Toch hebben wij de indruk dat u dat alles wat ironiseert: U engageert zich wel voor de Belgische zaak, maar ondergraaft dat weer door uw stijl en uw archaische taalgebruik.

Koen Peeters: «Het heeft natuurlijk allemaal met ironie te maken. Ik zei het al: de politieke betekenis van mijn engagement is te verwaarlozen, het gaat om de esthetiek. Ironie wijst ook op het al dadelijk wat diskrediteren van wat je allemaal zegt, op alles relativeren. Ik weet zelf ook niet precies wat allemaal ironisch is en wat echt. In feite het gaat om het univiersum op zich, en als dat goed in elkaar zit is het oké.»

Heimwee

Veto: U bent een nostalgicus.

Koen Peeters: «Nostalgicus in een positieve zin van het woord. Tenslotte wordt het heden vandaag al geschreven, er is misschien nog niet genoeg afstand. Tien jaar geleden hadden we een soort genootschap, met een wisselend groepje van een tiental mensen. We noemden onszelf het 'independent research centre', en onze bedoeling was beroemd te worden met ofwel kunst, ofwel wetenschap, ofwel administratie.

We zijn daar trouwens niet in geslaagd, op geen enkel van de drie domeinen. We kwamen toen wekelijks samen en deden allerlei bescheiden projectjes. We hielden ons bezig met 'de studie en de creatie van diverse culturen'. Uiteindelijk is er niets van overgebleven, behalve een stapel papier, die boven op mijn bureau ligt en die ik aan 't verwerken ben in mijn volgende boek.»

Nonsens

Veto: Wat moeten we ons voorstellen bij 'de creatie van culturen'?

Koen Peeters: «We hebben toen een aantal centrale projecten gedaan in het Stuc, onder andere over Belgische mitologie en over fotokopie-kunst. Op een bepaald moment hebben we het Stuc zelfs omgekeerd tot een warenhuis. Maar we deden ook dingen onder mekaar, zoals bijvoorbeeld gedurende twaalf uur een boek schrijven. Iedereen bracht een tietmachine mee, en dan begonnen we te schrijven. Na een halfuur moest je je blad doorgeven en moest de volgende verder tiepen. Twaalf uur later heb je dan honderd pagina's complete nonsens. We hebben ook nog een toneelstuk geschreven, dat niet opgevoerd is wegens niet goed genoeg, en een filmpje gemaakt. We hadden echter vooral veel ideeën die we niet uitgevoerd hebben.»